
Vergaderjaar 2009–2010

32 417

Kabinetsformatie 2010

Nr. 1

BRIEF VAN DE INFORMATEUR

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 14 juni 2010

Bijgevoegd zend ik u de informatieopdracht die mij door Hare Majesteit de Koningin op 12 juni 2010 is verstrekt. Tevens gaan hierbij, met machtiging van Hare Majesteit de Koningin, afschriften van de adviezen die de voorzitters van de fracties in de Tweede Kamer der Staten-Generaal aan Hare Majesteit de Koningin hebben uitgebracht.

prof.dr. U. Rosenthal

Het Kabinet der Koningin deelt mede:

Hare Majesteit de Koningin heeft heden zaterdag 12 juni 2010 Prof.dr. U. Rosenthal verzocht, mede gelet op de moeilijke situatie waarin ons land verkeert, op korte termijn te verkennen welke mogelijkheden op basis van de verkiezingsuitslag aanwezig zijn voor de vorming van een kabinet dat mag rekenen op een vruchtbare samenwerking met de Staten-Generaal en daartoe als eerste te onderzoeken de mogelijkheid van een kabinet waarvan de grootste partij en de grootste winnaar deel uitmaken.

Den Haag, 11 juni 2010

Majesteit,

De verkiezingsuitslag heeft niet geleid tot een parlementaire meerderheid voor een coalitie die op basis van programmatische vergelijking voor de hand zal liggen.

Gegeven het feit dat de kiezer de VVD tot de grootste fractie in het parlement heeft verkozen adviseer ik Uwe Majesteit een informateur van VVD-huize te benoemen, die onderzoekt of een kabinet kan worden gevormd dat kan rekenen op een werkbare parlementaire meerderheid.

Met de meeste hoogachting,

M. Rutte

's-Gravenhage, 11 juni 2010

Majesteit,

De verkiezingen van 9 juni jongstleden hebben opnieuw een grote verschuiving laten zien in de politieke verhoudingen. In het licht van de economische crisis is het van belang dat op zo kort mogelijk termijn een stabiel kabinet aantreedt dat noodzakelijke beslissingen kan nemen voor een sociale en sterke toekomst van Nederland.

Op grond van deze uitslag adviseer ik u namens mijn fractie om een informateur te benoemen uit de kring van de grootste partij met als opdracht het op korte termijn verkennen van de mogelijkheden tot het vormen van een stabiele coalitie. Een coalitie die zowel recht doet aan de verkiezingsuitslag als kan rekenen op brede steun in en vruchtbare samenwerking met de Kamers van de Staten Generaal.

Onze voorkeur is uiteraard een zo progressief mogelijk kabinet met daarin naast de PvdA onder andere GroenLinks en D66. Hoezeer wij echter ook bereid zijn onze verantwoordelijkheid te nemen, het ligt in de huidige situatie voor de hand eerst een verkenning te verrichten naar de kans van slagen van een coalitie waarin de grootste partij alsmede de grootste winnaar zijn betrokken.

Met gevoelens van hoge achting,

J. Cohen

's-Gravenhage, 11 juni 2010

Majesteit,

Het is mij een voorrecht en een genoegen U hierbij mijn advies te geven in het kader van de aanstaande kabinetsformatie.

Opvallend aan de verkiezingsuitslag is dat de drie partijen die tot 20 februari jl. het kabinet Balkenende IV vormden – CDA, PvdA en ChristenUnie – alle drie in meer of mindere mate zetels verloren hebben. Opvallend is ook dat de PVV en VVD veel zetels gewonnen hebben.

Het is de mening van de PVV-fractie dat nu op korte termijn onderzocht zou moeten worden of er een meerderheidskabinet kan worden gevormd. Wellicht dat daar – gelet op de gecompliceerde politieke situatie die thans is ontstaan – verkennende gesprekken voor nodig zijn. Het is goed gebruik en het ligt daarmee in de rede dat de grootste partij – in casu de VVD – daarbij het voortouw zal nemen.

Gelet op het feit dat de fracties van VVD, PVV en CDA samen een meerderheid vormen, acht ik het raadzaam dat de mogelijkheid van een centrumrechtse coalitie wordt onderzocht.

In de hoop dat bovenstaande overwegingen U van dienst kunnen zij bij Uw verantwoordelijke werk, verblijf ik, met gevoelens van de meeste hoogachting,

Geert Wilders,
Voorzitter Tweede Kamerfractie Partij voor de Vrijheid

Den Haag, 11 juni 2010

Majesteit,

Op vrijdag 11 juni 2010 vroeg U mij advies over een aanvang van de (in)formatie werkzaamheden ten behoeve van een nieuw kabinet. Namens de CDA-fractie in de Tweede Kamer der Staten-Generaal moge ik U daarop het volgende antwoorden.

Bij de verkiezingsuitslag van 9 juni jl. past, gezien het substantiële zetelverlies, de CDA-fractie in de Tweede Kamer der Staten-Generaal in de eerste plaats bescheidenheid.

In de complexiteit van deze verkiezingsuitslag zien wij aanleiding voor te stellen dat een informateur van VVD-huize een onderzoek verricht naar de totstandkoming van een stabiele regeringscoalitie die op een vruchtbare samenwerking met de Tweede Kamer der Staten-Generaal kan rekenen en een antwoord kan formuleren op de financieel-economische crisis. Dit zou een verkennende ronde betreffen waarbij in ieder geval de winnaars en grootste partijen van deze verkiezingen worden betrokken.

Aldus zou naar het oordeel van de CDA-fractie geprobeerd kunnen worden een eerste antwoord te formuleren op de zetelverdeling die uit de verkiezingen van 9 juni jl. in de Tweede Kamer der Staten-Generaal resulteert.

Met de meeste hoogachting,

Drs. M. J. M. Verhagen
Fractievoorzitter

Den Haag, 11 juni 2010

Majesteit,

De uitslag van de Tweede Kamerverkiezingen van afgelopen woensdag levert een gecompliceerd beeld op. Het formeren van een stabiele, coalitie die kan bogen op een werkzame meerderheid in de Eerste en Tweede Kamer, zal geen sinecure blijken te zijn, temeer daar ons land zich voor grote problemen gesteld ziet.

Een coalitie te vormen door alleen de winnaars van de verkiezingen lijkt politiek onhaalbaar.

Onderzocht zal moeten worden aan welke samenwerkingsverbanden de verschillende partijen de voorkeur geven. Zo kan duidelijk worden welke coalities tot de mogelijkheden behoren.

Daarom is het voorstel van de SP-fractie in de Tweede Kamer dat er allereerst een snelle pre-informatieronde plaats vindt. Daarna zou een Kamerdebat kunnen worden gehouden over de resultaten van deze consultatie. Meteen daarna zouden één of twee informateurs kunnen worden aangesteld.

Met vriendelijke groet,

Emile Roemer
Voorzitter SP-fractie Tweede Kamer

Den Haag, 11 juni 2010

Majesteit,

De D66-fractie heeft vastgesteld dat de uitslag van de verkiezingen de vorming van een stabiel en hervormingsgezind kabinet moeilijk maakt.

Zoals het er nu naar uitziet wordt de VVD de grootste partij en de PVV de grootste winnaar.

De D66-fractie is meer dan verdrievoudigd.

Mede vanwege de economische crisis, zullen hervormingen noodzakelijk zijn. Een daadkrachtig kabinet zal vanuit een gedeelde toekomstvisie die hervormingen moeten realiseren. Een kabinet dat op een gezaghebbende manier parlement en samenleving meeneemt in zijn visie en keuzes. Voor mijn fractie is essentieel dat er doorbraken komen in onderwijs en innovatie, de woningmarkt, de arbeidsmarkt, duurzaamheid en de bestuurlijke inrichting van ons land. Een kabinet van paarse signatuur, waarvan D66 deel uitmaakt, zou die doorbraken kunnen bewerkstelligen.

Echter, gezien de verkiezingsuitslag ligt het voor de hand eerst de mogelijkheid van een kabinet met VVD en PVV te onderzoeken. Dit moet voortvarend gebeuren. Wij adviseren u daartoe een informateur van VVD-huize te benoemen. Toetspunten voor de informateur zijn onder andere hervormingsbereidheid, slagkracht, stabiliteit en voldoende vertrouwen in een vruchtbare samenwerking met de Staten-Generaal.

Het verslag van de informateur kan de basis zijn voor een debat in de Tweede Kamer over de volgende fase van de formatie.

Met gevoelens van hoge achting,

A. Pechtold

's-Gravenhage, 11 juni 2010

Majesteit,

De verkiezingen voor de Tweede Kamer hebben grote winnaars en verliezers opgeleverd en de politieke verhoudingen zijn er fors door veranderd. Juist nu, in deze economische crisis, is het van belang dat een nieuw kabinet is gebaseerd op stabiele verhoudingen tussen de coalitiepartners.

Voor mijn fractie is het van groot belang dat de formatie voortvarend ter hand wordt genomen. Ik adviseer u daartoe een informateur van VVD-huize aan te stellen, aangezien de VVD als grootste partij het voortouw in de formatie toekomt.

De voorkeur van de fractie van GroenLinks gaat uit naar een coalitie van VVD, PvdA, GroenLinks en D66. Deze paarsgroene coalitie bestaat uit drie partijen die zetelwinst hebben geboekt bij de verkiezingen, terwijl de PvdA slechts een licht verlies heeft geleden. Deze partijen moeten in staat worden geacht om in de moeilijke economische omstandigheden waarin ons land verkeert afspraken te maken over de noodzakelijke hervormingen die de overheidsfinanciën van ons land op orde brengen en de economie gezond en duurzaam maken. Aangezien deze partijen zowel linkse als rechtse kiezers vertegenwoordigen, zou een paarsgroene coalitie een breed draagvlak in de samenleving moeten kunnen creëren.

Dit gezegd hebbende kan de GroenLinks-fractie zich voorstellen dat de VVD allereerst de mogelijkheden verkent met de PVV aangezien deze partij sterk is gegroeid.

Met gevoelens van de meeste hoogachting,

Femke Halsema,
Fractievoorzitter GroenLinks

Den Haag, 11 juni 2010

Majesteit,

Gelet op de financieel-economische situatie van Nederland is het van het grootste belang dat zo spoedig mogelijk een nieuw kabinet kan aantreden dat in staat is de met het oog op het herstel van de overheidsfinanciën vereiste maatregelen te nemen.

Op basis van de uitslag van de verkiezingen voor de Tweede Kamer der Staten-Generaal d.d. 9 juni j.l. behoren in beginsel verschillende combinaties van tenminste drie partijen tot de mogelijkheden. Daarbij dient te worden aangetekend dat – naar het zich laat aanzien – niet alle denkbare combinaties zullen leiden tot een stabiel kabinet dat op een vruchtbare samenwerking met de beide Kamers der Staten-Generaal zal kunnen rekenen.

Tegen deze achtergrond mag ik U namens de fractie van de ChristenUnie in de Tweede Kamer in overweging geven een informateur van VVD-huize te benoemen met de opdracht om, recht doende aan de verkiezingsuitslag, te onderzoeken welke fracties onder welke voorwaarden bereid zijn tot regeringsdeelname. Deze verkenning kan daarna worden vervolgd met een nieuwe informatieopdracht op basis van de in eerste aanleg verkregen bevindingen.

De fractie van de ChristenUnie wenst u de wijsheid van God toe bij het nemen van uw beslissingen.

Met verschuldigde eerbied,

A. Rouvoet

's-Gravenhage, 11 juni 2010

Majesteit,

De verkiezingsuitslag van 9 juni laat een ingrijpende verschuiving van de kiezersgunst zien die heeft geleid tot een opvallende fragmentatie van het politieke landschap.

De aanpak van belangrijke kwesties, waaronder het gezond maken van de overheidsfinanciën en het verstevigen van de economische basis van ons land, vraagt evenwel om het spoedige aantreden van een stabiele en slagvaardige coalitie.

Tegen alle op basis van de verkiezingsuitslag te vormen meerderheidscoalities zijn serieuze bedenkingen in te brengen. Ideale oplossingen zijn niet voorhanden.

- De praktijk leert dat een coalitie waarin zowel CDA als PvdA deelnemen, geen recept voor daadkracht en harmonie is.
- Een coalitie met PvdA en VVD stuit eveneens op moeilijkheden, gelet op de fors uiteenlopende programmatische keuzes van beide partijen in de op dit moment meest relevante sociaaleconomische kwesties.
- Bij een coalitie met de PVV rijzen onder meer twijfels over de stabiliteit als gevolg van het gebrek aan ervaring in combinatie met een snelle groei van deze partij.

Feit is dat de VVD de grootste partij is geworden. Feit is eveneens dat de PVV – ontstaan vanuit de VVD – onmiskenbaar de grootste winst heeft geboekt. Daarom ligt een onderzoek van de mogelijkheden voor een coalitie waarin deze twee partijen deelnemen in de rede. Het CDA komt wat betreft de beduidende programmatische overeenstemming en de bestuurlijke continuïteit het meest in aanmerking als derde partij in zo'n coalitie.

Een bijzonder aandachtspunt is dat een dergelijke coalitie slechts op een krappe meerderheid in de Tweede Kamer zou steunen. Bovendien is er vooralsnog geen meerderheid van geestverwante fracties in de Eerste Kamer. De consequenties daarvan verdienen nader onderzoek.

In dit licht geeft de SGP-fractie U in overweging, een kabinetsinformatuur van VVD-huize te benoemen die op korte termijn de mogelijkheid onderzoekt voor een «centrum-rechtse» coalitie van VVD, PVV en CDA. Met het oog op een spoedige formatie, zou een informateur tevens gevraagd kunnen worden bij alle partijen concreet te inventariseren welke alternatieve coalitiemogelijkheid zij het meest kansrijk achten indien de genoemde centrum-rechtse coalitie onvoldoende perspectief biedt.

De SGP-fractie bidt U van harte Gods zegen en wijsheid toe bij uw besluiten. Nederland is naar onze diepste overtuiging het meest gediend met een regeringsbeleid dat beantwoordt aan de oproep uit ons nationale volkslied, het Wilhelmus: «Tot God wilt u begeven, Zijn heilzaam Woord neemt aan!»

Met gevoelens van de meeste hoogachting,

C. G. van der Staaij

Den Haag, 11 juni 2010

Majesteit,

Met de verkiezingsuitslag van 9 juni jl. heeft het politieke landschap een drastisch ander aanzien aangenomen. Veel kiezers zijn ontevreden met de koers van de politieke partijen die traditioneel in Nederland de macht verdelen. Die ontwikkeling tekent zich helder af in het feit dat de grootste partijen niet meer dan 20% van het electoraat aan zich weten te binden.

De sterke opkomst van de PVV vormt tevens een signaal dat de onvrede bij kiezers groot is, kiezers voelen zich door de traditionele politiek in de steek gelaten, en vertegenwoordigers van gevestigde politieke partijen als de PvdA bevestigen dat beeld ook in de media.

De voorbije campagne kende maar één thema, de economische crisis en de keuzes die moeten worden gemaakt om die crisis op te lossen.

De crises die echter opdoemen achter de economische crises zijn van een zodanige omvang dat ze de economische crisis overschaduwden en ook tot nieuwe economische crises zouden kunnen leiden.

De zoetwatercrisis die ophanden is (volgens het wereldwaterforum heeft in 2017 70% van de wereldbevolking een serieus zoetwaterprobleem; ik weet dat het probleem uw aandacht heeft), de biodiversiteitscrisis die gaande is, de wereldvoedselcrisis die groeit, de fosfaatcrisis, de klimaatcrisis, de dierziekten crises, ze vragen om een coherente aanpak van de problemen door een vastberaden, eensgezind kabinet. In een periode waarin het schip water maakt, de lading is gaan schuiven en eerst het lek boven moet worden gebracht om vervolgens een nieuwe koers te bepalen tellen begrippen als «bakboord» en «stuurboord» niet. Het is van levensbelang dat de krachten gebundeld worden.

Er is geen tijd te verliezen. Daarom adviseert de fractie van de Partij voor de Dieren u een korte informatieronde waarin met de fractievoorzitters van alle partijen gesproken zal worden.

Daarbij ligt het voor de hand een informateur te benoemen vanuit de grootste politieke partij, de VVD, waarbij wij ook gelet op de genoemde duurzaamheidsaspecten een voorkeur zouden hebben voor Pieter Winsemius.

Aan hem zou de opdracht gegeven moeten worden welke coalitie kan rekenen op een duurzame meerderheid in tweede en eerste kamer. Met name dat laatste is ook van het grootste belang om de voortgang van wetgeving te waarborgen. Daarbij hebben wij een sterke voorkeur de informateur als opdracht mee te geven te zoeken naar een coalitie waarin duurzaamheid een leidend beginsel kan worden in het te voeren beleid. Een coalitie waarin de VVD samenwerkt of steun krijgt van partijen zoals de PvdA, SP, Groenlinks, D66 en de Partij voor de Dieren heeft daarbij onze sterke voorkeur.

Wij wensen u wijsheid bij het maken van de juiste keuze in de turbulente periode waarin ons land zich bevindt.

Met gevoelens van de meeste hoogachting,

mr. Marianne Thieme,
Fractievoorzitter Partij voor de Dieren